

منطقه آزاد چابهار، قطب جدید پتروشیمی و فولاد کشور

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار، در اوج تحریم‌های دولت آمریکا، از این اقدام واشنگتن علیه ایران مستثنی شد، چون جایگاه استراتژیکش در منطقه به قدری بود که حتی کاخ سفید هم نتوانست با تحریم آن، منافع متحدان خود که بخشی از اقتصادشان به این منطقه وابسته بود را به خطر بیاندازد. از «چابهار» و بندر آن می‌گوییم، بندری که توسعه را سرلوحه اقدامات خود قرار داده و شرکای خارجی برای خود اختیار کرده تا سرعت این توسعه را شدت بخشد.

چابهار را «دروازه ترانزیت شرق ایران» و یک منطقه «استراتژیک» برای توسعه ترانزیت می‌دانند که این ویژگی حتی در کشورهای حاشیه خلیج فارس هم بی‌نظیر است. «تنها بندر اقیانوسی ایران با قابلیت پهلوگیری شناورهای اقیانوس‌پیما و داشتن تسهیلات پسکرانه‌ای مناسب»، «کوتاه‌ترین راه ارتباطی به کشورهای آسیای مرکزی و افغانستان به دریاهای آزاد»، «کوتاه‌ترین مسیر ترانزیتی محور شرق ایران»، «مجاورت با خط لوله گاز صلح (ایران - هند)» و «داشتن منابع عظیم شیلات دریایی و امکانات پرورش آبزیان» تنها بخشی از ویژگی‌های این منطقه استراتژیک بشمار می‌آید، ویژگی‌های خدادادی که با چاشنی تیزهوشی در گره زدن بندر چابهار به منافع متحدان آمریکا، کار را برای واشنگتن برای قرار دادن این بندر در لیست تحریم‌ها سخت کرد و در نهایت مجبور به تسلیم شد و از آن کوتاه آمد.

منطقه آزاد چابهار همچنین دارای ویژگی‌های منحصر بفردی است که آنها را از سایر مناطق آزاد کشور متمایز می‌کند؛ «موقعیت جغرافیایی راهبردی در کنار آبراه‌های بین‌المللی و نزدیکی به خطوط بین‌الملل کشتیرانی»، «تنها بندر تجاری ایران در خارج از تنگه هرمز»، «نقطه اتصال کریدور شرق ایران به آب‌های آزاد»، «نزدیک‌ترین بندر به بازارهای آسیای میانه و افغانستان»، «دسترسی آسان به سوخت‌های فسیلی»، «دسترسی آسان به مصالح ساختمانی»، «دسترسی آسان به مواد معدنی گوناگون در شرق ایران»، «ارتباط چند وجهی حمل و نقل از طریق هوا، زمین و دریا»، «تسهیلات فروش و اجاره بلند مدت برای سرمایه‌گذاران خارجی»، «واقع شدن در امن‌ترین و نزدیک‌ترین مسیر به بازارهای جهانی»، «نزدیکی به کشورهای پرجمعیت در حال رشد در جنوب آسیا (هند و پاکستان)»، «واقع شدن در تنها بندر اقیانوسی ایران (چابهار) با دسترسی بلافاصله به سرزمین اصلی ایران» و «نزدیکی به بزرگترین منابع انرژی جهان در خلیج فارس» از جمله این ویژگی‌هایی بشمار می‌آید که اهمیت استراتژیک آن را گوشزد می‌کند.

منطقه آزاد چابهار در عین حال دارای فرصت‌های بی‌نظیر در آینده است که می‌تواند سرمایه‌گذاران را به این منطقه بکشانند: «ارتقاء منطقه آزاد چابهار و تبدیل آن به کانون اصلی حمل و نقل ترانزیت در چهارچوب توسعه محور شرق کشور»، «اتصال به شبکه ریلی کشور»، «اتصال به شبکه گاز کشور»، «امکان احداث صنایع پایین دستی با شروع به کار صنایع سنگین از جمله پتروشیمی و فولاد» و «احداث فرودگاه بین‌المللی» از جمله فرصت‌هایی است که می‌تواند به توسعه روزافزون این منطقه کمک کند.

همه این ویژگی‌ها و امتیازات آمریکا را مجبور کرد چابهار را از لیست تحریم‌های خود خارج کند تا توقف توسعه چابهار عاملی برای توسعه بندر گوادر پاکستان نشود، بندری که علاوه بر اینکه رقیب سرسختی برای بندر بین‌المللی چابهار محسوب می‌شود، از کلیدی‌ترین بنادر این کشور نیز بشمار می‌آید و نقش مهمی در کریدور اقتصادی چین - پاکستان (OPEC) دارد.

اهمیت توسعه منطقه آزاد چابهار و به تبع آن بندر چابهار باعث شد دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با کمک دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت، جمعی از سردبیران و نیز دبیران اقتصادی رسانه‌های کشور را در قالب تور رسانه‌ای به این منطقه استراتژیک دعوت کند تا از نزدیک شاهد پیشرفت‌های حاصل شده در این منطقه و البته کم و کاستی‌های آن قرار گیرند.

اولین مکان، کارخانه فولاد مکران بود که به صورت کاملاً بومی ساخته و ظرفیت اشتغالزایی برای ۳۵۰ نفر را ایجاد کرده است. راه‌اندازی این کارخانه برای سال ۱۴۰۰ پیش‌بینی و ۱۳۰ میلیون یورو نیز در آن سرمایه‌گذاری شده که ۸۰ درصد آن از طریق صندوق توسعه ملی تامین شده است. بسیاری آینده صنایع فولاد را در گرو نزدیکی به دریا می‌دانند، چرا که کاهش هزینه حمل، استقرار آنها در کنار دریا را به لحاظ اقتصادی توجیه می‌کند؛ از همین رو است که کارخانه فولاد مکران در نزدیکی آب‌های جنوب شرق و در چابهار احداث شده است.

حضور در شرکت توسعه پتروشیمی نگین مکران و بازدید شهرک پتروشیمی مکران و گپ‌وگفت با مدیر این شرکت از دیگر برنامه‌های بازدید اهالی رسانه در چابهار بود.

سازمان منطقه آزاد چابهار در کنار آماده‌سازی بسترها و زیرساخت‌ها برای سرمایه‌گذاران و نیز صنایع مختلف، نگاهی نیز به مباحث فرهنگی و مسئولیت‌های اجتماعی دارد از همین رو است که قرار است خانه فرهنگ چابهار به زودی احداث شود. این خانه فرهنگ در مساحتی بالغ بر ۸۰۰ متر مربع و با سرمایه‌گذاری سه میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومانی قرار است در آینده نزدیک به بهره‌برداری برسد.

پروژه دیگر مورد بازدید سردبیران رسانه‌ها، پروژه احداث ساختمان اداری منطقه آزاد چابهار است که در زمینی به مساحت ۲۰ هزار متر مربع کلنگ‌زنی شده و در مراحل ابتدایی خود بسر می‌برد.

مجتمع ورزشی چابهار نیز از دیگر پروژه‌هایی است که ظرف سال‌های اخیر بخشی از آن مورد بهره‌برداری قرار گرفته و قرار است ظرف ۱۰ سال آینده به بهره‌برداری کامل برسد. در این مجتمع ورزشگاه‌هایی نظیر کریکت، فوتبال، پیست دو و میدانی، ورزش‌های آبی و زمین‌های برخی رشته‌های ورزشی در مساحتی بالغ بر ۴۰ هکتار احداث خواهد شد. در این زمینه عبدالباسط میر کازهی، مدیر فنی منطقه آزاد چابهار گفت: «این مجتمع و ورزشگاه‌های مستقر در آن، تمامی استانداردهای بین‌المللی را داراست و به گردشگری و اقتصاد پایدار منطقه کمک خواهند کرد.»

آقای: سال گذشته بیشترین حجم تخلیه و بارگیری در طول تاریخ بندر چابهار ثبت شد

بازدید از بندر شهید بهشتی از مهمترین مکان‌های بازدید سردبیران رسانه‌ها بود تا آنها از نزدیک در جریان فعالیت‌های این بندر مهم جنوب شرق کشور قرار گیرند. بهروز آقای، مدیرکل بندر و دریانوردی استان سیستان و بلوچستان در جمع سردبیران رسانه‌ها گفت: «ما در گذشته در تخلیه و بارگیری انواع کالاها و همچنین کشتی‌های بزرگ با محدودیت‌هایی مواجه بودیم اما امروز این محدودیت‌ها مرتفع شده است. در عین حال بازاریابی گسترده‌ای نیز برای بهره‌برداری هرچه بهتر از بندر شهید بهشتی صورت گرفته و مشوق‌های تعرفه‌ای و غیر تعرفه‌ای هم درباره آن لحاظ شده است.»

آقای: سال گذشته بیشترین حجم تخلیه و بارگیری در طول تاریخ بندر ثبت شد که در نوع خود قابل توجه است. در فروردین امسال نسبت به فروردین سال گذشته ما شاهد رشد ۹.۷ درصدی ترانزیت کالا در این بندر بوده‌ایم.

وی در ادامه با اشاره به اینکه بخش خصوصی در بندر چابهار بالغ بر هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری انجام داده است، افزود: «سال گذشته بیشترین حجم تخلیه و بارگیری در طول تاریخ بندر ثبت شد که در نوع خود قابل توجه است. در فروردین امسال نسبت به فروردین سال گذشته ما شاهد رشد ۹.۷ درصدی ترانزیت کالا در این بندر بوده‌ایم.»

آقای با اشاره به اهمیت استراتژیک بندر چابهار برای ایران و همسایگان آن، تصریح کرد: «با توجه به اهمیت بندر چابهار برای هند و افغانستان که از متحدان و شرکای اقتصادی آمریکا به شمار می‌آیند، سعی کردیم منافع بندر چابهار را به منافع این کشورها گره بزنیم تا

کار تحریم این بندر برای واشنگتن سخت شود».

مزرعه پرورش تمساح، اقامتگاه بوم‌گردی، مزرعه پرورش شتر مرغ، کارخانه فرآوری و بسته‌بندی چای سوفیا، کارگاه توربافی، کارگاه مانتودوزی و کارخانه تولید نایلکس نیز از دیگر ظرفیت‌های اقتصادی منطقه آزاد چابهار بود که سردبیران رسانه‌ها از آنجا بازدید و در جریان فعالیت‌های تولیدی آنها قرار گرفتند.

به گفته احمد فرحناکی سرمایه‌گذار واحد بسته‌بندی چای در این منطقه، در این واحد سالیانه چهار هزار تن چای فرآوری می‌شود که در حدود ۱۲ درصد آن تا پایان سال گذشته به کشورهای نظیر استرالیا و انگلیس صادر می‌شد اما از ابتدای سال ۹۸ همزمان با ممنوعیت صادرات چای و از سوی دیگر واردات برگ سبز چای، این صادرات با چالش مواجه شده است. وی افزود: متأسفانه با هدف جلوگیری از تخصیص ارز دولتی، کالاهای گروه چای را از گروه یک به گروه دوم تغییر دادند که این مسئله صادرات آن را با مشکل مواجه کرده است.

کارگاه توربافی منطقه آزاد چابهار نیز از مجموعه‌هایی است که به تازگی کار خود را آغاز کرده و قرار است ظرفیت تولید خود را از ۶۵۰ تن حال حاضر به ۸۰۰ تن در سال برساند. در این کارگاه تورهای ماهیگیری و تورهای مورد استفاده در رشته‌های مختلف ورزشی تولید می‌شود.

مدیر کارگاه مانتودوزی حریر آرتمیس نیز با اشاره به اینکه این کارگاه توانسته است ۸۰۰ کارگاه سوزن دوزی استان سیستان و بلوچستان و نیز هزار سوزن‌دوز این منطقه را ساماندهی کند درباره مشتریان این کارگاه نیز گفت: علاوه بر داخل، مانتوهای ما توانسته نظر برخی از سفارتخانه‌ها را به خود جلب کند به طوری که بخشی از تولیدات ما در قالب صنایع‌دستی در معرض بازدید مهمانان خارجی سفارتخانه‌ها قرار گرفته است.

کارخانه تولید نایلکس نیز از دیگر مجموعه‌هایی است که در منطقه آزاد چابهار مشغول به فعالیت است. این کارخانه با سرمایه‌گذاری مشترک سرمایه‌گذاران ایرانی و پاکستانی احداث شده و روزانه بالغ بر ۲۵ تن نایلکس تولید می‌کند که ۹۸ درصد آن به پاکستان و افغانستان صادر می‌شود. این کارخانه به صورت مستقیم برای ۹۰ نفر و به صورت غیر مستقیم برای ۱۳۰ نفر اشتغالزایی ایجاد کرده است.

کردی: توقف توسعه بندر چابهار برای آمریکا زیان‌آور است

پایان‌بخش بازدید سردبیران و دبیران اقتصادی رسانه‌ها از منطقه آزاد چابهار، گپ‌وگفت صمیمانه با مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار است که چند سالی است که سکandar بومی این منطقه است.

عبدالرحیم کردی با اشاره به اهتمام ویژه دولت روحانی به منطقه چابهار و توسعه آن، معتقد است اتفاقات بزرگی در منطقه آزاد چابهار در حال انجام است و همین که این منطقه از تحریم‌های آمریکا معاف شده است نشانه آن است که این منطقه یک منطقه استراتژیک حتی برای آمریکا و متحدانش است.

کردی می‌گوید: «اگر فرایند توسعه چابهار متوقف شود، چینی‌ها، بندر گوادر پاکستان را توسعه بیشتری خواهند داد و این برای آمریکا که چین را رقیب سرسخت اقتصادی و تجاری خود می‌بیند، خوب نیست لذا منطقی نیست که بخواهند در توسعه چابهار و بندر آن اخلال ایجاد کنند.»

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار از تغییر استراتژی این منطقه از تجارت به تولید گفت و خاطرنشان کرد: «چابهار در آینده به قطب پتروشیمی و فولاد کشور تبدیل خواهد شد. همچنین در نظر داریم این منطقه را به هاب مواد غذایی کشور تبدیل کنیم».

کردی در بخش دیگری از اظهاراتش صدور بخشنامه‌های متعدد صادرات و واردات کالاها را از جمله چالش‌های اساسی مناطق آزاد خواند که این مناطق را با مشکلات عدیده‌ای مواجه کرده است در حالی که طبق قانون، شکل اداره و نحوه کار این مناطق با سرزمین اصلی متفاوت دیده شده است.

وی در ادامه با اشاره به اینکه حجم تولیدات منطقه آزاد چابهار از ۵۰ میلیارد تومان در سال ۹۳ به هزار و ۸۳ میلیارد تومان در پایان سال ۹۶ رسیده است، گفت: «امروز چابهار روی ریل تولید قرار گرفته است و افزایش ۲۰ برابری حجم تولیدات منطقه این مسئله را تایید می‌کند».

به گزارش اقتصاد۲۴، توسعه نامتوازن میان منطقه آزاد چابهار و شهر چابهار از جمله دغدغه‌هایی بود که توسط اهالی رسانه در این نشست مطرح شد که مدیرعامل منطقه آزاد چابهار در پاسخ به آن، به طرح الحاق بندر و شهر چابهار به منطقه آزاد چابهار اشاره کرد و گفت: «این الحاق برای ما هزینه‌بر است و به قول برخی دوستان قبول آن چالشی جدی برای ما ایجاد خواهد کرد اما معتقدیم با این الحاق دست ما برای توسعه شهر و ایجاد زیرساخت‌های لازم در آن باز می‌شود و می‌توانیم بیش از اینها مسئولیت‌های اجتماعی خود را در این منطقه ایفا کنیم. هرچند که ما در راستای ایفای این نقش، در مهر ماه سال جاری ۱۳ مدرسه را افتتاح خواهیم کرد».

نشان لیاقت برای طراح حضور هندی‌ها در بندر چابهار

کردی در ادامه در واکنش به برخی شایعات درباره حضور هندی‌ها در چابهار، گفت: «در چین، خود چینی‌ها به من می‌گفتند هندی‌ها چابهار را برده‌اند. بعد ما بررسی کردیم و دیدیم ماجرا اینگونه است که هندی‌ها به خاطر رقابتی که با چینی‌ها دارند، شروع به کری‌خوانی کرده و گفته‌اند ما چابهار را گرفته‌ایم».

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار ضمن دفاع از حضور هندی‌ها در این منطقه گفت: «حضور هندی‌ها منافع بسیار زیادی برای ما دارد. به اعتقاد بنده باید به کسی که قرارداد مشارکت و سرمایه‌گذاری‌ها هندی‌ها در چابهار را منعقد کرد نشان لیاقت داد. این بهترین نوع مارکتینگ بندر بود که منعقد شد. در واقع بار همان مارکتینگ است؛ بار، شرکت بیمه و مجموعه‌ای از عوامل را می‌خواهد تا به بندر برسد و «پورت اپراتور» کسی است که مجبور است همه اینها را به هم وصل کند. وقتی یک شرکت خارجی آن هم با یک قرارداد BOT در اینجا مستقر می‌شود و می‌داند که فقط ۱۰ سال می‌تواند در اینجا حضور داشته باشد و پول درآورد، مجبور است برای ما بازاریابی کند و مشوق‌های لازم را اعمال کند».

باید به کسی که قرارداد مشارکت و سرمایه‌گذاری‌ها هندی‌ها در چابهار را منعقد کرد نشان لیاقت داد. این بهترین نوع مارکتینگ بندر بود که منعقد شد.

کردی با تاکید بر اینکه توسعه در بندر یک توسعه لحظه‌ای نیست، گفت: «اینگونه نیست که از زمانی که زیرساخت بندر فراهم شد بتوانیم از کل ظرفیت آن استفاده کنیم؛ توسعه بندر نیازمند زمان است. برای ما در سال گذشته، ماهیانه یک کشتی می‌آمد اما در هفته گذشته، چهار کشتی در بندر چابهار پهلوگیری کردند».

وی در پایان به احداث فرودگاه جدید چابهار اشاره کرد و گفت: «فرودگاه فعلی چابهار در واقع یک فرودگاه نظامی است که سال‌هاست در حال استفاده از آن هستیم، اما ظرف دو سال آینده قصد داریم فرودگاه جدید چابهار را با مشارکت سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی احداث کنیم. ضمن اینکه ظرف دو ماه آینده نیز سالن فرودگاه فعلی را نیز برای رفاه بیشتر مسافران تجهیز خواهیم کرد».

